

تبیین اخلاق دیجیتال و نقش آن بر سیاست‌گذاری حوزه فناوری اطلاعات

امیررضا صدری خواه^۱، ابوالقاسم سرآبادانی^۲، غزال پاکدامن^۳، هیراد دولت‌زاده^۴، مصطفی رضوی^۵

چکیده

رشد و گسترش فناوری‌ها در دنیای پرشتاب امروزی موجب شده تا فناوری‌های مختلف، بخش مهمی از زندگی انسان‌ها را تشکیل دهد. در ابعاد مختلف زندگی روزمره انسان‌ها اخلاق نقش مهمی را ایفا می‌کند به همین ترتیب به دلیل استفاده روزافزون انسان‌ها از فناوری‌های دیجیتالی، اخلاق در این حوزه نیز دارای اهمیت بسیاری هست. اخلاق دیجیتالی زیرمجموعه‌ای از اخلاق است که به مسائل اخلاقی مربوط به داده، اطلاعات، الگوریتم‌ها و به طور کلی به مسائل اخلاقی مربوط به روابط در عصر دیجیتالی می‌پردازد. با توجه به کاربرد گسترده فناوری اطلاعات در جوامع مختلف و نقش آن در سرعت بخشیدن به رشد اقتصادی کشورها، دولت‌ها به عنوان نهادهای حاکمیتی نقش پررنگی در تدوین سیاست‌های حوزه فناوری اطلاعات دارند. سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات به بیان تصمیم‌گیری‌ها، ارزش‌ها، اصول، راهبردها و موقعیت‌ها در حوزه فناوری اطلاعات می‌پردازد. پژوهش حاضر به تبیین اثرات اخلاق دیجیتالی در حوزه سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات پرداخته است. بدین منظور ابتدا مبانی نظری حوزه پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش به علت کمبود تبیین دقیقی در خصوص مسئله پژوهش از روش مرور نظام‌مند استفاده شده است. بدین منظور طی فرایندی و بر اساس چارچوب چهار مرحله‌ای اوکولی و شابران مراحل انجام مرور نظام‌مند اجرا گردید. در این فرایند با جستجوی کلمات کلیدی مرتبط با پژوهش تعداد ۲۳ پژوهش شناسایی شد که از این تعداد در نهایت ۱۵ پژوهش مرتبط با مسئله پژوهش استخراج شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در پایان نیز نتایج پژوهش تبیین شد که از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش می‌توان به نقش حیاتی اخلاق دیجیتالی بر حکمرانی و سیاست‌گذاری صحیح فناوری‌های دیجیتالی و همچنین نقش آن در زمینه رعایت حریم خصوصی و حفاظت از داده‌های سازمانی، ایجاد حس اعتماد و مسئولیت‌پذیری در جامعه، متقاعد ساختن قشر شکاک بر پذیرش فناوری‌های نوظهور، کاهش هزینه‌های توسعه فناوری‌های پذیرفته نشده توسط جامعه، شفافیت در حوزه وضع سیاست‌های سخت‌گیرانه فناوری و غیره اشاره کرد.

واژگان کلیدی: اخلاق دیجیتال، سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات، حکمرانی فناوری اطلاعات، اخلاق فناوری، سیاست‌گذاری صحیح.

۱. دانشجوی دکتری مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس.

۲. دانشیار، مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس.

۳. دانشجوی دکتری مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس، نویسنده مسئول، g.pakdaman@modares.ac.ir

۴. دانشجوی دکتری، مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس.

۵. دانشجوی دکتری، مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس.